

Zienswijze Rise versus Pompenburg, 4 februari 2025,
Roland Huguenin
Voorzitter Burgerbelangenvereniging Rotterdam Centrum en Omstreken

Geachte commissieleden,

Voordat ik mijn Zienswijze met u deel, wil ik stilstaan bij het overlijden van architect Carel Weeber. Vierendertig jaar lang was hij hoogleraar architectonisch ontwerpen aan de TU Delft. De kranten stonden stil bij zijn verdiensten. De linkjes staan bij mijn literatuurverwijzingen.

Afgelopen jaar verschenen een vuistdik boek en een documentaire over zijn werk. Goed om in herinnering te roepen is een bericht uit 2006: *Opstelten reikt Maaskantprijs uit aan Weeber*.

Dat heeft niet voorkomen dat *De Zwarte Madonna* (1985-2007) alweer is gesloopt en *De Pompenburg* (1981) spoedig dreigt te volgen.

Gelukkig was er een hoopgevende reactie van Francesco Veenstra:

'Het wordt tijd dat een van zijn gebouwen een monumentenstatus krijgt. Het zou passen bij de betekenis die hij heeft gehad voor de Nederlandse architectuur.' Als voorbeelden noemt hij *De Pompenburg*, *De Peperklip* en gevangenis *De Schie*.

Een ander lichtpuntje is de publicatie van het artikel 'Nieuwbouwplan verscheurt Rotterdamse Pompenburgflat' van onderzoekscollectief Spit. Daarin wordt alles uitgelegd over *De Pompenburg* versus Rise wat u altijd al wilde weten, zoals de werking van belangenverstrengeling.

Waarom ik kom inspreken?

Dat doe ik om recht te doen aan de bewoners van *De Pompenburg* en de integriteit van hun woongebouw. Ik doe het ook omdat er, ook hier in de raad, 'nooit meer Tweebos' is bezworen. Gentrificatie is hoogmoed.

Naast mijn baan steek ik veel vrije tijd in *Recht op de stad*, *Platform Rotterdamse Volkstuinen*, mantelzorg, recenseren en sinds kort ben ik voorzitter van BRC, *Burgerbelangenvereniging Rotterdam Centrum en omstreken*.

In de eerste plaats ben ik hier als bezorgde burger die zich verbaast over het haperende Rotterdamse woonbeleid en de gedupeerde medeburgers die daar ernstig onder lijden.

Ik stel voorop dat de vele zogenaamde crises die wij nu kennen, voortkomen uit de mentaliteitscrisis die velen van u in stand wensen te houden. Politieke onwil en gebrekkig inzicht zijn het grote struikelblok.

Balakrishnan Rajagopal, de VN-rapporteur voor het recht op adequate huisvesting concludeerde na zijn bezoek aan Nederland een jaar geleden: de wooncrisis is al decennia in de maak. Waarom lappen we zijn rapport en het klimaatakkoord aan onze laars?

Dit gezegd hebbende; het effect van mijn bijdrage alhier zal nihil zijn, maar inspreken is, thans nog wel, mijn democratisch recht. Dat is erg veel waard in een tijd van

vervreemding, misleidende algoritmes, lage verkiezingsopkomsten, diepsnijdende polarisatie, haat en explosies. Herinnert u zich de 'Atlas van Afgehaakt Nederland' uit 2021?

Ik leef in een stad die wordt gemangeld door oneliners uit de koker van citymarketeers. Via de alomtegenwoordige billboards en banieren maken zij recht wat krom is, verandert zwart in groen en reiken gouden bergen tot in de hemel. Zijn zij engelen?

Trots staat bescheidenheid in de weg in een stad, waar iedereen die er toe doet, spreekt over zijn of haar iconische belevingswereld. Voor mij voelt het niet goed wanneer ik mijzelf forceer om ook een apetrots Rotterdammer te zijn. Bij veel ontwikkelingen die in het afgelopen decennium ontstonden, voltrokken zich nachtmerriescenario's zoals de verbouwing van museum Boijmans van Beuningen.

Wist u dat het museum 'De toren van Babel' van de beroemde schilder Pieter Bruegel de Oude bezit? Natuurlijk weet u dat, net zo goed als u weet heeft van de humanistische levenshouding van de invloedrijke denker Erasmus.

Ook Nanne de Ru, oreert er lustig op los, dat zult u straks gaan horen; Rotterdam heeft een sloopcultuur, maar laten wij ervoor waken dat de omloopsnelheid van gebouwen te hoog ligt. Aan ons is de opgave om *mooie* gebouwen neer te zetten, die er over honderd jaar nog staan.

Wij van wc-eend... Is hij een visionair of een verward persoon?

In mijn beleving is het de schone taak van artsen om te helen en die van architecten om te bouwen aan leefbare steden. Steden die welzijn, bestaanszekerheid, voorzieningen en vooruitgang bieden in een inclusieve en gelijkwaardige setting, zonder nog meer ecocide te plegen.

Artsen en architecten stellen hun kennis ten dienste van de samenleving en zijn getraind in het zien van verbanden zoals die tussen woekerende overconsumptie en welvaartsziekten. Goed stad maken komt voort uit coöperatief samenwerken en -handelen.

Trump Towers passen in een lijn van repressie. Een enkeltje Dubai lost veel 'problemen' op voor mensen die toch niet zonder kunnen. Ik kan u verzekeren dat gewone mensen die wonen in gewone straten in een gewone stad, de samenleving niet tot last zijn en niet met 'het' afvoerputje geassocieerd willen worden. En wanneer zien we nu eens die klinkende resultaten van het NPRZ-beleid?

In de nazomer van 2022 namen mijn vriendin en ik de taak van stervensbegeleider op ons, toen Garda Pelger, de ongekroonde koningin van de Tweebosbuurt, ernstig ziek was en niet meer zou herstellen. Zij was gesloopt maar zeker niet mentaal gebroken, want strijdbaar tot haar laatste snik.

Garda had een bewogen leven achter zich, maar was bovenal een gevatte en levenslustige vrouw van tachtig. Na de oorlog kon ze niet naar school omdat er geen schoenen verkrijgbaar waren.

Kunt u zich daar iets bij voorstellen?

Kunt u zich voorstellen dat haar buurt werd opgeheven en dat zij uiteindelijk bezweek onder jarenlange stress?

Kunt u zich iets voorstellen bij het leven uw medemensen in de Pompenburgflat na vijf jaar horror en met tien jaar bouwstress voor de boeg?

Een jaar geleden dansten twee wethouders op hun stoelen toen zij groen licht kregen voor de bouw van 'de magere brug' die de infrastructurele ruggengraad zal vormen van de Oostflank. In uw beleving stroomt er champagne door de Maas, maar niets is minder waar.

U offert De Esch, rust en heel veel ruimte op en daarmee juist datgene wat gezonde mensen nodig hebben: zonlicht en frisse lucht.

Een waar zwaktebod, een wanprestatie en een enorme gemiste kans.

Waar is uw visie? Waarom betalen de schatrijke havenbaronnen niet de metrotunnel die de stad zo hard nodig heeft?

Spoedig zullen wij allen beseffen dat in het huidige tijdsgewricht een omslag gaande is van het post-architecturale tijdperk naar het vastgoedtijdperk, waarin steden zijn veranderd in verdienmodellen waarin visie, kwaliteit, kunst, cultuur en esthetiek moeten wijken voor absolute winstmaximalisering. Daardoor ligt de omloopsnelheid van gebouwen nu hoger dan het tempo waarin bouwers kunnen slopen. Alleen de klimaatverandering kan dit moordende tempo volgen.

Ik ben benieuwd naar het energielabel van dit stadhuis en wanneer het wordt gesloopt? Twee maanden geleden zat hier Urias Santos Bakker, die de boel bij elkaar jekte over energielabels en de goedertierenheid van Havensteder. Heeft u er wel eens bij stilgestaan dat er veel winst is te behalen bij het verbeteren van energievretende schimmelwoningen.

De Ungerpleinflat, in de jaren dertig het hoogste woongebouw van Europa, rijksmonument, zou door de ontwikkelaar worden verbeterd met behoud van betaalbare huren. De flatwoningen blijken te zijn gesplitst. Het gebouw wordt een shortstay-hotel voor expats die daar maximaal zes maanden mogen wonen voor maandhuren van € 1.900 tot 2.500.

Maak van deze stad niet een identiteitsloze hub voor de Happy Few.

Op wereldschaal is en blijft Rotterdam een provinciestad. Stap over uw Calimerocomplex heen, temper uw narcisme en stop met het verminken van de stad, waarmee ik niet alleen doel op misleidende MER's, maar vooral ook op horizonvervuiling en een schaalvergroting die gewoon niet past in het Nederlandse landschap, ons vlakke land met brede rivieren die traag door oneindig laagland gaan. Ik vraag u: stop de gekte, sloop De Pompenburg niet en ga stad maken in verbinding met de mensen die er wonen.

Bronnen

In Memoriam Carel Weeber (1937-2025). [TU Delft](#).
Architect Carlos 'Carel' Weeber overleden. [NOS Nieuws](#).
Opstelten reikt Maaskantprijs uit aan Weeber. [Trouw](#).
De geestelijk vader van 'het wilde wonen' werd geroemd en verguisd. [NRC](#).
Met zijn controversiële ontwerpen protesteerde architect Carel Weeber (1937-2025) tegen de kneuterigheid. [Volkskrant](#).
Architect Carel Weeber (1937-2025) was de eigenzinnige uitvinder van het Wilde Wonen. [Volkskrant](#).
Eer Carel Weeber en red de Pompenburgflat. [Volkskrant](#).
'Nieuwbouwplan verscheurt Rotterdamse Pompenburgflat'. [Spit](#).
Atlas van afgehaakt Nederland : over buitenstaanders en gevestigden. [BZK](#).
Architect Carel Weeber had nauwelijks volgelingen, maar hij wordt nu wel geëerd met een boek en een film. [Nederlands Dagblad](#).
Architect Carlos Weeber (87) overleden. [curacao.nu](#).
Architect Carel Weeber, van de Zwarte Madonna, op 87-jarige leeftijd overleden. [De Telegraaf](#).
Architect Carel Weeber op 87-jarige leeftijd overleden. [Het Parool](#).
Architect Carel Weeber, die bekende Zwarte Madonna ontwierp, op 87-jarige leeftijd overleden. [AD](#).
Architect van gevangenis De Schie en De Peperklip overleden. [Rijnmond](#).
Architect Carel Weeber op 87-jarige leeftijd overleden. [Leidsch Dagblad](#).
Bouwers konden wel leven met de praktische Carel Weeber (1937-2025), maar die liefde werd lang niet altijd beantwoord. [Cobouw](#).
IM Carel Weeber: 'Het zou goed zijn als Weebers werk serieuzer genomen wordt'. [De Architect](#).
Carel Weeber, architect van De Peperklip, overleden. [Property.nl](#).
Autonoom: 100% Carel Weeber. [MaasLawrence](#). (uitgave Nanne de Ru)
The World according to Weeber. [Jord den Hollander](#).